

Factors Affecting Smoking Behavior Among Vocational College Students ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิค

พริมา	ศรีอิสาร*	Parima	Seetisan*
เพชรรัตน์	เอี่ยมละออ**	Petcharat	Eiamla-or**
จันทนา	หล่อตจะกุล***	Chantana	Lortajakul***

Abstract

Smoking behavior arises from various factors, including intrapersonal, interpersonal, and extrapersonal factors. Understanding the factors affecting smoking behavior serves as a preventive measure and helps reduce the number of new smokers. This research employed a cross-sectional analytical approach with the objective of examining factors affecting cigarette smoking behavior among vocational college students, based on the environment concept of Neuman's Systems Model. The sample consists of 232 participants aged 18 and above, selected through a multistage random sampling process, with participants chosen using a stratified sampling method based on academic year and major for the first stage and subsequently, a simple random sampling method. The research utilized questionnaires on intrapersonal, interpersonal, and extrapersonal factors related to smoking behavior. The tool's quality was assessed by three qualified experts, yielding content validity indices of .97, 1.0, .96, and 1.0, respectively, and reliability was confirmed by Cronbach's alpha coefficients of .93, .94, .95, and .81, respectively. Data were analyzed using descriptive statistic and stepwise multiple regression.

The research findings revealed that five factors significantly impact the smoking behavior of vocational college students: intrapersonal factors, including self-perceived quitting ability ($\beta = -.23, p < .05$); interpersonal factors, such as the influence of smoking peers ($\beta = .26, p < .05$) and family nurturing patterns ($\beta = -.38, p < .05$); and extrapersonal factors, including societal attitudes toward smoking ($\beta = .30, p < .05$) and anti-smoking campaigns ($\beta = .23, p < .05$). The multiple correlation coefficient indicated a significant collective impact of these factors on smoking behavior ($r = .258, p < .05$), predicting 6.7% of the variance ($R^2 = 0.67, p < .05$).

In conclusion, the study demonstrated that factors based on the environment concept of Neuman's Systems Model significantly influence cigarette smoking behavior among vocational college students. Therefore, the development of smoking cessation interventions program should consider all five identified factors for effective implementation.

Keywords: Neuman systems model; Smoking behavior; Vocational college students

* Lecturer, Mission Faculty of Nursing, Asia-Pacific International University

** Corresponding author, Lecturer, Mission Faculty of Nursing, Asia-Pacific International University;
e-mail: petcharat@apiu.edu

*** Lecturer, Mission Faculty of Nursing, Asia-Pacific International University

Received 14 June 2023; Revised 26 December 2023; Accepted 28 December 2023

บทคัดย่อ

พฤติกรรมการสูบบุหรี่เกิดขึ้นจากหลายปัจจัย ทั้งปัจจัยภายในบุคคล ระหว่างบุคคล และภายนอกบุคคล การเข้าใจถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่จึงเป็นการป้องกัน และยังช่วยลดจำนวนนักสูบบุหรี่หน้าใหม่ การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงวิเคราะห์แบบตัดขวาง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคตามกรอบมโนทัศน์ด้านสิ่งแวดล้อมของทฤษฎีระบบของนิวแมน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิค อายุ 18 ปี ขึ้นไป จำนวน 232 คน เลือกโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 สุ่มแบบแบ่งชั้น ตามชั้นปีและสาขาวิชา ขั้นตอนที่ 2 สุ่มแบบอย่างง่ายโดยวิธีการจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยภายในบุคคล แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยระหว่างบุคคล และแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ ตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ .97, 1.0, .96 และ 1.0 ตามลำดับ และตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยคำนวณค่า Cronbach's alpha coefficients ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .93, .94, .95 และ .81 ตามลำดับ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และสถิติ stepwise multiple regression

ผลการวิจัยพบว่า 5 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยภายในบุคคล ด้านการรับรู้ความสามารถในตนเองในการเลิกบุหรี่ ($\beta = -.23, p < .05$) ปัจจัยระหว่างบุคคล ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่สูบบุหรี่ ($\beta = .26, p < .05$) ด้านรูปแบบการเลี้ยงดูของครอบครัว ($\beta = -.38, p < .05$) และปัจจัยภายนอกบุคคล ด้านค่านิยมของสังคมเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ ($\beta = .30, p < .05$) ด้านการรณรงค์ต่อต้านการสูบบุหรี่ ($\beta = .23, p < .05$) มีผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิค อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีความสัมพันธ์แบบพหุคูณกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ($r = .258, p < .05$) และสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการ สูบบุหรี่ได้ร้อยละ 6.70 ($R^2 = 0.67, p < .05$)

ผลการศึกษาครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าปัจจัยตามกรอบมโนทัศน์ด้านสิ่งแวดล้อมของทฤษฎีระบบของนิวแมน มีผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิค ดังนั้นการพัฒนารูปแบบการดูแลเพื่อเลิกสูบบุหรี่จึงควรนำปัจจัยทั้ง 5 ด้านมามีส่วนร่วม

คำสำคัญ: ทฤษฎีระบบของนิวแมน พฤติกรรมการสูบบุหรี่ นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิค

* อาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์มิชชั่น มหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย-แปซิฟิก

** ผู้เขียนหลัก อาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์มิชชั่น มหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย-แปซิฟิก

*** อาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์มิชชั่น มหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย-แปซิฟิก

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สำนักงานสถิติแห่งชาติได้ดำเนินการสำรวจพฤติกรรมด้านสุขภาพของประชากร พ.ศ. 2564 เกี่ยวกับจำนวนผู้สูบบุหรี่และอัตราการสูบบุหรี่ พบว่าประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปทั้งหมด 57 ล้านคน มีผู้ที่สูบบุหรี่ 9.9 ล้านคน โดยเยาวชน อายุ 15-19 ปี มีอัตราการสูบบุหรี่ร้อยละ 6.2 ซึ่งเป็นช่วงอายุที่มีการเริ่มสูบบุหรี่เฉลี่ยสูงสุด ช่วงอายุที่เริ่มสูบบุหรี่ครั้งแรกคือ 18-22 ปี และสูบบุหรี่จนเป็นปกตินิสัยเมื่ออายุ 19-23 ปี จากรายงานพบว่า อัตราการสูบบุหรี่ของเยาวชนช่วงอายุ 15-24 ปี มีแนวโน้มลดลง แต่ยังมีบางปีที่มีอัตราการสูบบุหรี่เพิ่ม (Tobacco Control Research and Knowledge Management Center, 2021) จากการสำรวจพฤติกรรมเยาวชนในสถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทยพบว่า ผู้ผลิตเข้าถึงกลุ่มวัยรุ่นโดยใช้ช่องทางสื่อออนไลน์ ส่งผลให้วัยรุ่นหรือเยาวชนสามารถเข้าถึงบุหรี่ได้ง่ายขึ้น (National Statistical Office Ministry of Digital Economy and Society, 2021) การสูบบุหรี่ส่งผลกระทบต่อปัญหาด้านสุขภาพทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ผลกระทบในระยะสั้นทำให้เกิดการระคายเคืองของประสาทสัมผัส การรับกลิ่นและรับรสลดลง แสบตา น้ำตาไหล สำหรับผลกระทบในระยะยาว การสูบบุหรี่เป็นปัจจัยเสี่ยงทำให้เกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ได้แก่ โรคหลอดเลือดหัวใจ โรคหลอดเลือดสมอง โรคเบาหวาน โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง โรคมะเร็งปอด และมะเร็งในส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย (Tobacco Control Research and Knowledge Management Center, 2021)

วิทยาลัยเทคนิค อยู่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่ที่เข้าศึกษาเป็นผู้ชาย ร้อยละ 95 มีอายุอยู่ในช่วงอายุ 15-22 ปี ซึ่งอยู่ในช่วงอายุที่มีอัตราการเริ่มสูบบุหรี่ครั้งแรกสูงที่สุด และมีแนวโน้มจะสูบบุหรี่เป็นนิสัยปกติ จากผลการวิจัยของ ปิยนันต์ เสน่ห์ธนวัชร (Sanedhanavajara, 2019) พบว่านักเรียนวิทยาลัยเทคนิคโกลีนาออกที่มีอายุ 18-20 ปี สูบบุหรี่ ร้อยละ 76.2 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นุสบา เกสร และคณะ (Kason et al., 2017) พบว่า นักเรียนชายวิทยาลัยเทคนิคกำแพงเพชร ส่วนใหญ่อายุอยู่ในช่วง 16-19 ปี สูบบุหรี่ ร้อยละ 33.12 อายุที่เริ่มสูบบุหรี่ส่วนใหญ่ คือ ช่วงอายุ 14-16 ปี สาเหตุเนื่องจากมีค่านิยมและความเชื่อที่ผิดหรือมีความอยากรู้อยากลอง ซึ่งเป็นธรรมชาติของวัยรุ่นที่มีความอยากรู้อยากลองทำในเรื่องที่ท้าทาย น่าตื่นเต้น และสนุกสนาน ถึงแม้จะทราบว่า是一件ที่ไม่ดีต่อสุขภาพ ซึ่งนักศึกษาเทคนิคอยู่ในช่วงวัยเดียวกัน (Ruanphet, 2021)

ทฤษฎีระบบของ นิวแมน (Kantawang, 2008; Neuman & Fawcett, 2011) ได้กล่าวไว้ว่า บุคคลเป็นระบบเปิด และมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมตลอดเวลา ซึ่งสิ่งแวดล้อมประกอบไปด้วยสิ่งแวดล้อมภายในบุคคล (Internal environment) ที่เกี่ยวกับปัจจัยภายในบุคคล (Intrapersonal factors) ปัจจัยภายในบุคคล ประกอบไปด้วยร่างกาย จิตใจ สังคมวัฒนธรรม พัฒนาการ และวิญญาณ ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 5 ด้านของบุคคลมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ทำงานร่วมกันและมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมตลอดเวลา และเป็นแหล่งเกิดของสิ่งก่อความเครียดภายในบุคคล (Intrapersonal stressors) ส่วนสิ่งแวดล้อมภายนอก (External environment) จะเกี่ยวข้องกับปัจจัยระหว่างบุคคล (Interpersonal factors) และปัจจัยภายนอกบุคคล (Extrapersonal factors) บุคคลมีวงแหวนที่เป็นโครงสร้างพื้นฐาน ประกอบไปด้วย 3 วงแหวนคือ แนวป้องกันยืดหยุ่น ทำหน้าที่เป็นกลไกป้องกันบุคคลให้อยู่ในภาวะสมดุล แนวการป้องกันปกติเป็นภาวะสุขภาพปกติของบุคคล และแนวการต่อต้านทำหน้าที่เป็นกลไกต่อสู้กับสิ่งก่อความเครียดเพื่อรักษาความคงที่ของบุคคล (Srisaeng, 2014) ความสัมพันธ์ระหว่างระบบและสิ่งแวดล้อมต้องอยู่ในภาวะที่สมดุล (Kantawang, 2008) แต่ในสิ่งแวดล้อมมีสิ่งก่อความเครียด ซึ่งเป็นสิ่งเร้าที่ทำให้ระบบเสียสมดุลทำให้เกิดความเจ็บป่วยขึ้น และปฏิกิริยาต่อสิ่งก่อความเครียดเป็นการตอบสนองที่บุคคลมีต่อสิ่งก่อความเครียด นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคเป็นบุคคลที่มีปัจจัยด้านต่าง ๆ เข้ามามีอิทธิพลจนแสดงพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ซึ่งพฤติกรรมการสูบบุหรี่เป็นปฏิกิริยาตอบสนองที่บุคคลมีต่อสิ่งก่อความเครียด ส่งผลให้แนวการป้องกันยืดหยุ่นเคลื่อนเข้าใกล้แนวป้องกันปกติ ถ้ายังมีพฤติกรรมสูบบุหรี่อย่างต่อเนื่องจะส่งผลให้แนวป้องกันปกติเสียสมดุล จนทำให้สิ่งก่อความเครียดลุกล้ำเข้าสู่แนวการต่อต้าน นั่นคือร่างกายจะมีความผิดปกติจาก

ผลของการสูบบุหรี่ ดังนั้นการป้องกันการเคลื่อนของแนวป้องกันยืดหยุ่นไม่ให้เข้าใกล้แนวป้องกันปกติ คือ นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคต้องมีพฤติกรรมเลิกสูบบุหรี่

ตามมโนทัศน์สิ่งแวดล้อมของทฤษฎีระบบของนิวแมน พฤติกรรมการสูบบุหรี่เป็นปฏิกิริยาตอบสนองต่อความเครียดที่เกิดขึ้นหลังจากได้รับอิทธิพลจากปัจจัยทั้ง 3 ด้าน คือปัจจัยภายในบุคคล ปัจจัยระหว่างบุคคล และปัจจัยภายนอกบุคคล ปัจจัยภายในบุคคล ทั้ง 5 องค์ประกอบต้องมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล หากตัวแปรตัวใดตัวหนึ่งถูกรบกวน จะทำให้ทั้ง 5 องค์ประกอบทำงานไม่ผสมผสานสอดคล้อง การรับรู้โทษของการสูบบุหรี่ ทักษะการต่อต้านการสูบบุหรี่ และการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลิกสูบบุหรี่เป็นปัจจัยภายในบุคคล ด้านจิตใจ การรับรู้โทษของการสูบบุหรี่เป็นกระบวนการความคิดของบุคคลผู้ได้รับข้อมูลที่รับรู้ว่าบุหรี่เกิดโทษต่อร่างกายจะนำไปสู่พฤติกรรมการเลิกสูบบุหรี่ ทักษะการต่อต้านการสูบบุหรี่เป็นการแสดงออกถึงความชอบหรือไม่ชอบการสูบบุหรี่ของแต่ละบุคคล ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากประสบการณ์และสิ่งแวดล้อม (Yeunyow et al., 2020) ทักษะการต่อต้านการสูบบุหรี่ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคต่อการสูบบุหรี่ จึงมีผลทำให้แสดงปฏิกิริยาตอบสนองด้วยพฤติกรรมการสูบบุหรี่หรือไม่สูบบุหรี่ การรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นการประเมินตนเองว่ามีความสามารถในการลงมือทำงานนั้นได้ประสบความสำเร็จ เมื่อบุคคลมั่นใจว่าต้องการเลิกสูบบุหรี่จะมีการรับรู้และตระหนักในการเลิกสูบบุหรี่ด้วยตนเอง ทำให้มีการปรับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ให้เป็นไปตามแนวทางที่ต้องการ (Junnual & Wilasri, 2017)

ปัจจัยระหว่างบุคคล เป็นสิ่งก่อความเครียดที่เกิดขึ้นภายนอกบุคคลแต่อยู่ใกล้ตัว สัมพันธภาพในครอบครัว รูปแบบการเลี้ยงดูของครอบครัว และอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่สูบบุหรี่ เป็นปัจจัยระหว่างบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ สัมพันธภาพในครอบครัวเป็นการเลียนแบบคนในครอบครัว เมื่อมีบุคคลในครอบครัวสูบบุหรี่และลูกเห็นการสูบบุหรี่มาตั้งแต่เด็ก เด็กจึงเห็นว่าการสูบบุหรี่เป็นเรื่องที่ปกติ มีงานวิจัยพบว่าบิดาหรือมารดาสูบบุหรี่จะทำให้ลูกมีแนวโน้มในการสูบบุหรี่ถึง 3 เท่า (Tobacco Control Research and Knowledge Management Center, 2021) รูปแบบการเลี้ยงดูจะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงในวัยรุ่นซึ่งมีสาเหตุมาจากการขาดความรู้ และทักษะการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิต ซึ่งต้องได้รับการปลูกฝังที่เหมาะสมจากครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูที่ดีของครอบครัวเป็นพื้นฐานสำคัญในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น การเลี้ยงดูลูกให้ปลอดภัยจากพฤติกรรมเสี่ยงต้องมีการเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ สื่อสารให้รู้ว่รักและห่วงใย ลดความขัดแย้งและให้อิสระกับลูกมากขึ้น (Seehawong & Deedoangpan, 2017) การสูบบุหรี่จึงเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นที่ได้รับอิทธิพลมาจากรูปแบบการเลี้ยงดู ปัจจัยด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่สูบบุหรี่เป็นการชักชวนจากเพื่อนให้สูบบุหรี่ บางคนมีความเชื่อว่าถ้าไม่สูบบุหรี่เพื่อนจะไม่รับเข้ากลุ่ม (Tobacco Control Research and Knowledge Management Center, 2021) มีการศึกษาพบว่า สัมพันธภาพในครอบครัวเป็นปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่มากที่สุด และแบบอย่างการสูบบุหรี่ของคนในครอบครัวและเพื่อนเป็นปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการสูบบุหรี่มากที่สุดเช่นกัน (Yeepoo et al., 2018)

ปัจจัยภายนอกบุคคล เป็นแหล่งประโยชน์และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่บุคคลซึ่งมีความสัมพันธ์ต่อสิ่งก่อความเครียดภายนอกบุคคล เป็นแรงรบกวนที่เกิดขึ้นภายนอกบุคคลที่อยู่ไกลออกไปแต่อยู่ในชุมชนรอบตัวบุคคลนั้น ๆ รูปแบบสื่อการโฆษณา ค่านิยมของสังคมเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ การรณรงค์ต่อต้านการสูบบุหรี่ และการให้ความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ของสถานศึกษา เป็นปัจจัยภายนอกบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ รูปแบบการโฆษณาในปัจจุบันสามารถเข้าถึงได้ง่าย จากรายงานสถานการณ์การบริโภคยาสูบของประเทศไทยพบว่า พฤติกรรมการบริโภคยาสูบอิเล็กทรอนิกส์เกิดจากการเข้าถึงผลิตภัณฑ์ยาสูบอิเล็กทรอนิกส์ผ่านสื่อออนไลน์แทบทุกประเภท ซึ่งการเข้าถึงบุหรี่และการซื้อบุหรี่ได้ง่ายมากขึ้นทำให้เอื้อต่อการสูบบุหรี่ (Tobacco Control Research and Knowledge Management Center, 2021) ค่านิยมของสังคมเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ เป็นสิ่งที่สมาชิกของสังคมส่วนใหญ่ยอมรับว่าเป็นการปฏิบัติที่ปกติ พฤติกรรมการสูบบุหรี่ในสังคมจึงพบเหตุได้ทั่วไป ในบางชุมชนการสูบบุหรี่เป็นธรรมเนียมปฏิบัติอย่างหนึ่ง วัยรุ่นบางกลุ่มที่อาศัยอยู่ในชุมชนแออัดมีการสูบบุหรี่เป็นประจำจนเกิดเป็น

บรรทัดฐานทางสังคมอาจเกิดการรวมตัวกันเป็นกลุ่มที่นำไปสู่พฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ และพฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้วย (Leeviroj et al., 2019)

การรณรงค์ต่อต้านการสูบบุหรี่ เป็นการสร้างแรงจูงใจด้วยกิจกรรมหรือการสื่อสารหลากหลายวิธีเพื่อให้บุคคลเกิดแรงขับที่จะทำสิ่งใดตามเป้าหมายนั้น การรณรงค์การสูบบุหรี่จึงเป็นความต้องการให้บุคคลเห็นคุณค่าและประโยชน์ถึงการเลิกสูบบุหรี่ หรือเกิดการตระหนักต่ออันตรายของบุหรี่ที่จะได้รับ มีหลายหน่วยงานที่มีการจัดกิจกรรมรณรงค์การเลิกสูบบุหรี่ ซึ่งสถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่ให้การดูแลกลุ่มบุคคลที่อยู่ในช่วงวัยของการเริ่มสูบบุหรี่ และกลุ่มนี้มีแนวโน้มจะสูบบุหรี่อย่างต่อเนื่อง รูปแบบการรณรงค์การเลิกบุหรี่ของสถานศึกษา เป็นการให้ความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ด้วยสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียน นักศึกษาของสถานศึกษานั้น ๆ (Trakunkarn & Siripoekaew, 2021)

จากที่กล่าวมาจะพบว่า พฤติกรรมการสูบบุหรี่เกิดจากการรบกวนจากปัจจัยทั้งภายใน ภายนอก และระหว่างบุคคลที่เข้ามามีอิทธิพลและเอื้อต่อการเกิดพฤติกรรมการสูบบุหรี่ หากประเทศไทยไม่มีการควบคุมปัจจัยเหล่านี้ จะก่อให้เกิดปัญหาทางด้านสุขภาพ เกิดการเจ็บป่วยด้วยโรคต่าง ๆ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง คาดว่าในปี 2030 ประชากรมากกว่า 8.7 ล้านคนจะเสียชีวิตจากบุหรี่ทุกปี (World Health Organization, 2021) จากปัญหาและผลกระทบมากมายที่เกิดจากสูบบุหรี่ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิค เพื่อนำผลที่ได้ไปพัฒนารูปแบบกิจกรรมต่อต้านการสูบบุหรี่ และใช้เป็นแนวทางในการวางแผนลดจำนวนผู้สูบบุหรี่ และป้องกันผู้สูบบุหรี่รายใหม่ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและเกิดความยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

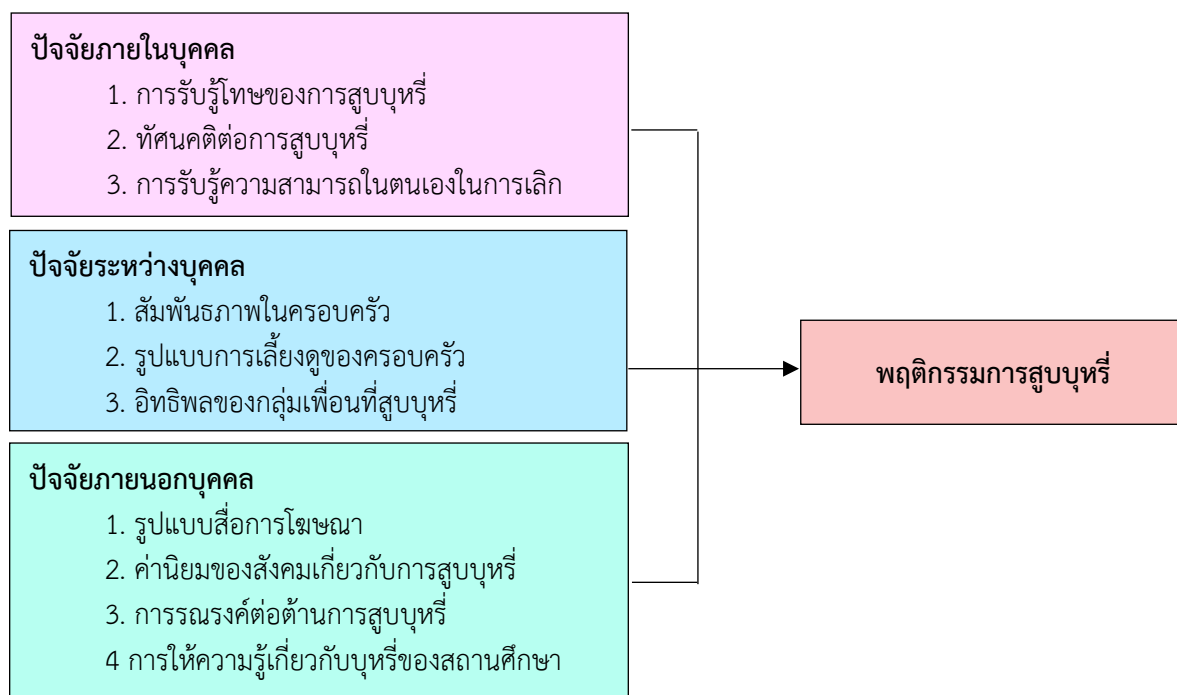
เพื่อศึกษาปัจจัยภายในบุคคล ระหว่างบุคคล และภายนอกบุคคล ที่มีผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิค

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัยครั้งนี้ ใช้โมเดลด้านสิ่งแวดล้อมของทฤษฎีระบบของ นิวแมน (Neuman System Model) ร่วมกับการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยเอาเฉพาะปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการก่อให้เกิดพฤติกรรมการสูบบุหรี่ กล่าวคือ ปัจจัยภายในบุคคล ด้านจิตใจที่ทำให้เกิดพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ได้แก่ การรับรู้การโทษของการสูบบุหรี่ ทศนคติต่อการสูบบุหรี่ และการรับรู้ความสามารถในตนเองในการเลิกบุหรี่ ปัจจัยระหว่างบุคคลที่เข้ามามีผลจนเกิดพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัว รูปแบบการเลี้ยงดูของครอบครัวที่มีการดูแลแบบเอาใจใส่ และอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่สูบบุหรี่ที่เข้ามามีอิทธิพลต่อปัจจัยภายในบุคคล จนเกิดพฤติกรรมการสูบบุหรี่ และมีปัจจัยภายนอกบุคคลที่เป็นแหล่งประโยชน์ แหล่งสนับสนุนช่วยเหลือ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในชุมชนของนักศึกษาเทคนิคที่มีอิทธิพลจนทำให้เกิดพฤติกรรมการสูบบุหรี่ นั่นคือ รูปแบบสื่อการโฆษณาผลิตภัณฑ์บุหรี่ ค่านิยมของสังคมเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ การรณรงค์ต่อต้านการสูบบุหรี่ และการให้ความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ของสถานศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงวิเคราะห์แบบตัดขวาง (Cross-sectional analytical study)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ วัยผู้ใหญ่ที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไป ที่กำลังศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคแห่งหนึ่ง ระดับ ปวช. 3 และ ปวส. 1-2 ปีการศึกษา 2564 ที่มีประวัติสูบบุหรี่และยังคงสูบบุหรี่ ในปัจจุบัน จำนวน 598 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษาที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไป ที่กำลังศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคแห่งหนึ่ง การศึกษาระดับ ปวช. 3 และ ปวส. 1-2 ปีการศึกษา 2564 คำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ เครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 232 คน วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (multistage random sampling) ขั้นตอนที่ 1 สุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) ตามชั้นปีและสาขาวิชา ซึ่งแบ่งเป็น ปวช. 3 จำนวน 116 คน ปวส. 1 จำนวน 64 คน ปวส. 2 จำนวน 52 คน ขั้นตอนที่ 2 สุ่มแบบอย่างง่ายโดยวิธีการจับฉลาก (Simple random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้วิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนามาจากกรอบแนวคิดทฤษฎีของนิวมานร่วมกับการทบทวนวรรณกรรม ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป จำนวน 11 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบและเติมคำ ประกอบด้วย เพศ อายุ รายได้รวมของครอบครัว ประเภทของครอบครัว อายุที่เริ่มสูบบุหรี่ ระยะเวลาที่สูบบุหรี่ สถานที่ที่ใช้สูบบุหรี่ เหตุผลในการสูบบุหรี่ครั้งแรก เหตุผลที่ยังคงสูบบุหรี่ การหาซื้อและได้มาของบุหรี่ ระดับความตั้งใจในการเลิกบุหรี่

2. แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยภายในบุคคล จำนวน 29 ข้อ ประกอบด้วย 3 ด้าน 1) การรับรู้โทษของบุหรี่ จำนวน 12 ข้อ 2) ทศนคติต่อการสูบบุหรี่ จำนวน 13 ข้อ และ 3) การรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลิกบุหรี่ จำนวน 4 ข้อ

3. แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยระหว่างบุคคล จำนวน 24 ข้อ ประกอบด้วย 3 ด้าน 1) สัมพันธภาพในครอบครัว จำนวน 10 ข้อ 2) รูปแบบการเลี้ยงดูของครอบครัว จำนวน 11 ข้อ และ 3) อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่สูบบุหรี่ จำนวน 3 ข้อ

4. แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกบุคคล จำนวน 24 ข้อ ประกอบด้วย 4 ด้าน 1) ด้านรูปแบบสื่อการโฆษณา จำนวน 8 ข้อ 2) ด้านค่านิยมของสังคมเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ จำนวน 5 ข้อ และ 3) ด้านการรณรงค์ต่อต้านการสูบบุหรี่ จำนวน 7 ข้อ และ 4) ด้านการให้ความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ของสถานศึกษา จำนวน 4 ข้อ

แบบสอบถามปัจจัยภายในบุคคล ปัจจัยระหว่างบุคคล และปัจจัยภายนอกบุคคล ประกอบด้วยข้อคำถามเชิงบวก และข้อคำถามเชิงลบ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Likert' scale) 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด คำถามเชิงบวกมีเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้ 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย และ 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด คำถามเชิงลบมีเกณฑ์การให้คะแนนตรงข้ามกัน

5. แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ประกอบไปด้วยข้อคำถามด้านปริมาณการสูบ และความถี่ในการสูบเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) จำนวน 10 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

แบบสอบถามได้รับการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (content validity index) เท่ากับ .97, 1.0, .96 และ 1.0 ตามลำดับ และตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยนำไป try out กับนักศึกษาที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยคำนวณค่า Cronbach's alpha coefficient ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .93, .94, .95 และ 0.81 ตามลำดับ

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

โครงการวิจัยนี้ได้รับอนุมัติจาก คณะกรรมการประเมินงานวิจัยด้านจริยธรรมและคณะกรรมการพัฒนาการวิจัยและตำแหน่งวิชาการ ของมหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย-แปซิฟิก (รหัสหนังสือรับรอง RRDC 2021-60) ผู้วิจัยได้จัดทำเอกสารแสดงความยินยอมของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย (consent form) ผู้วิจัยอธิบายเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ประโยชน์ของการวิจัย รวมทั้งการเก็บรักษาข้อมูลไว้เป็นความลับ การนำเสนอผลการวิจัยเป็นการสรุปผลในภาพรวม ไม่ชี้เฉพาะในส่วนของผู้เข้าร่วมวิจัย ผู้ที่สนใจจะเป็นกลุ่มตัวอย่างมีสิทธิ์ที่จะตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมวิจัยโดยไม่มีผลกระทบต่อคะแนนในการเรียนหรือการฝึกปฏิบัติงานในทุกวิชา ในระหว่างที่เข้าร่วมโครงการวิจัย กลุ่มตัวอย่างสามารถแจ้งขอออกจากการวิจัยได้ทุกเมื่อโดยไม่ต้องแจ้งเหตุผล พร้อมทั้งตอบข้อสงสัยของผู้สนใจที่จะเข้าร่วมวิจัย เมื่อเห็นชอบแล้วจึงเซ็นยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูล โดยทำการขออนุญาตกับผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อเก็บข้อมูล ติดต่อผู้ประสานงานวิจัยเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ และอธิบายวิธีการทำแบบสอบถามเพื่อนัดวันและเวลาในการเก็บข้อมูล เมื่อได้วันเวลาเรียบร้อยแล้ว คณะผู้วิจัยจึงได้เข้าพบนักศึกษาทุกคนเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ อธิบายวิธีการทำแบบสอบถาม และตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติ stepwise multiple regression

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 88.80 มีอายุเฉลี่ย 19 ปี รายได้รวมครอบครัวเฉลี่ย 17,831.47 บาท/เดือน ร้อยละ 50.40 เป็นครอบครัวขยาย เริ่มสูบบุหรี่ครั้งแรกอายุเฉลี่ย 14.86 (SD = 1.52) เริ่มสูบครั้งแรกอายุ 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.90 ระยะเวลาที่สูบบุหรี่เฉลี่ย 4.15 ปี (SD = 1.94) ร้อยละ 49.65 สูบใน

ที่פקอาศัย เหตุผลในการสูบบุหรี่ครั้งแรก ร้อยละ 50.48 อยากลองด้วยตนเอง ร้อยละ 20.90 ยังคงสูบบุหรี่อยู่ เพราะต้องการคลายความเครียด ร้อยละ 51.30 ซื้อบุหรี่ที่ร้านขายของชำ ซื้อได้ง่าย ร้อยละ 83.20 เหตุผลการเลือกซื้อส่วนใหญ่เลือกซื้อจากกลิ่นและรสชาติของบุหรี่ ร้อยละ 64.70 ระดับความตั้งใจในการเลิกบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 34.9 กำลังลงมือเลิก หรือกำลังเลิก รองลงมา คิดแต่ยังไม่แน่ใจว่าจะเลิกได้ ขอความรู้ ร้อยละ 30.20 คิดและพร้อมที่จะเลิก ขอกำลังใจ ร้อยละ 25.40 และไม่คิดจะเลิก ร้อยละ 9.50

ส่วนที่ 2 ปัจจัยภายในบุคคล

ปัจจัยภายในบุคคลของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิค พบว่า ค่าเฉลี่ยการรับรู้โทษของการสูบบุหรี่อยู่ในระดับมาก ($M = 3.81$, $SD = .91$) การรับรู้ความสามารถในตนเองในการเลิกบุหรี่อยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.49$, $SD = .93$) และทัศนคติต่อการสูบบุหรี่อยู่ในระดับมาก ($M = 3.85$, $SD = 1.05$) (ดังตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยภายในบุคคลด้านการรับรู้โทษของการสูบบุหรี่ ด้านการรับรู้ความสามารถในตนเองในการเลิกบุหรี่ และด้านทัศนคติต่อการสูบบุหรี่ ($n = 232$)

ปัจจัยภายในบุคคล	M	SD	แปลผล
ด้านทัศนคติต่อการสูบบุหรี่	3.49	.93	ระดับปานกลาง
ด้านการรับรู้โทษของการสูบบุหรี่	3.81	.91	ระดับมาก
ด้านการรับรู้ความสามารถในตนเองในการเลิกบุหรี่	3.85	1.05	ระดับมาก

ส่วนที่ 3 ปัจจัยระหว่างบุคคล

ปัจจัยระหว่างบุคคลของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิค พบว่า ค่าเฉลี่ยด้านสัมพันธภาพในครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.23$, $SD = .89$) รูปแบบการเลี้ยงดูของครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.29$, $SD = .88$) และอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่สูบบุหรี่อยู่ในระดับปานกลาง ($M = 2.95$, $SD = 1.30$) (ดังตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยระหว่างบุคคลด้านสัมพันธภาพในครอบครัว ด้านรูปแบบการเลี้ยงดูของครอบครัว และด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่สูบบุหรี่ ($n = 232$)

ปัจจัยระหว่างบุคคล	M	SD	แปลผล
ด้านสัมพันธภาพในครอบครัว	3.23	.89	ระดับปานกลาง
ด้านรูปแบบการเลี้ยงดูของครอบครัว	3.29	.88	ระดับปานกลาง
ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่สูบบุหรี่	2.89	1.30	ระดับปานกลาง

ส่วนที่ 4 ปัจจัยภายนอกบุคคล

ปัจจัยภายนอกบุคคลของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิค พบว่า รูปแบบสื่อการโฆษณาอยู่ในระดับมาก ($M = 3.57$, $SD = .95$) ค่านิยมของสังคมเกี่ยวกับการสูบบุหรี่อยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.31$, $SD = 1.08$) การรณรงค์ต่อต้านการสูบบุหรี่อยู่ในระดับมาก ($M = 3.79$, $SD = 1.08$) และการให้ความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ($M = 3.64$, $SD = 1.01$) (ดังตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยภายนอกบุคคลด้านรูปแบบสื่อการโฆษณา ด้านค่านิยมของสังคมเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ ด้านการรณรงค์ต่อต้านการสูบบุหรี่ และด้านการให้ความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ของสถานศึกษา (n = 232)

ปัจจัยภายนอกบุคคล	M	SD	แปลผล
ด้านค่านิยมของสังคมเกี่ยวกับการสูบบุหรี่	3.31	1.08	ระดับปานกลาง
ด้านรูปแบบสื่อการโฆษณา	3.57	.95	ระดับมาก
ด้านการให้ความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ของสถานศึกษา	3.64	1.01	ระดับมาก
ด้านการรณรงค์ต่อต้านการสูบบุหรี่	3.79	.84	ระดับมาก

ส่วนที่ 5 พฤติกรรมการสูบบุหรี่

ปริมาณการสูบบุหรี่ของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ร้อยละ 38.40 สูบน้อยกว่า 1 มวนต่อวัน รองลงมา ร้อยละ 26.30 สูบ 2-5 มวนต่อวัน สูบ 6-10 มวนต่อวัน ร้อยละ 12.90 สูบ 21 มวนขึ้นไป ร้อยละ 4.30 ในกลุ่มนี้ มีสูบคือสูบบุหรี่อื่น ๆ (บุหรี่ไฟฟ้า) ร้อยละ 3.40 ส่วนใหญ่ร้อยละ 39.20 สูบบุหรี่ทุกวัน รองลงมาคือสูบบ้างวันเว้นวัน ร้อยละ 26.30 สูบน้อยกว่าสัปดาห์ละครั้ง ร้อยละ 23.70 สูบสัปดาห์ละ 2-30 ครั้ง ร้อยละ 7.30

ส่วนที่ 6 ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิค โดยการวิเคราะห์ Stepwise multiple regression analysis ได้นำตัวแปร 10 ตัว เข้าไปทำนายพบว่า มีตัวแปร 5 ตัวร่วมกันทำนายพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิค ได้แก่ ปัจจัยภายในบุคคล ด้านการรับรู้ความสามารถในตนเองในการเลิกบุหรี่ ($\beta = -.23, p < .001$) ปัจจัยระหว่างบุคคล ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่สูบบุหรี่ ($\beta = .26, p = .001$) ด้านรูปแบบการเลี้ยงดูของครอบครัว ($\beta = -.38, p < .001$) และปัจจัยภายนอกบุคคล ด้านค่านิยมของสังคมเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ ($\beta = .30, p < .001$) ด้านการรณรงค์ต่อต้านการสูบบุหรี่ ($\beta = .23, p = .001$) ทั้ง 5 ตัวแปร ร่วมกันทำนายพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคได้ร้อยละ 6.7 ($R^2 = .067$) (ดังตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 แสดงค่า Stepwise multiple regression analysis ในการทำนายปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิค

ตัวแปร	B	β	Std. Error	t	Sig
ค่าคงที่ (Constant)	6.263		.826	7.586	.000
ปัจจัยภายในด้านการรับรู้ความสามารถในตนเองในการเลิกบุหรี่	-.559	-.231	.153	-3.643**	.000
ปัจจัยระหว่างบุคคลด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่สูบบุหรี่	.510	.260	.156	3.268**	.001
ปัจจัยระหว่างบุคคลด้านรูปแบบการเลี้ยงดูของครอบครัว	-1.097	-.381	.262	-4.191**	.000
ปัจจัยภายนอกด้านค่านิยมของสังคมเกี่ยวกับการสูบบุหรี่	.714	.303	.195	3.657**	.000
ปัจจัยภายนอกด้านการรณรงค์ต่อต้านการสูบบุหรี่	.699	.231	.216	3.230**	.001
	r = .258		Adjusted R ² = .054		
	R ² = .067		SE = 2.481		

*p < .05

อภิปรายผล

ปัจจัยภายในบุคคล

ปัจจัยภายในบุคคล (การรับรู้โทษของการสูบบุหรี่ ทักษะคิดต่อการสูบบุหรี่ การรับรู้ความสามารถในตนเอง ในการเลิกบุหรี่) มีผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิค แต่การศึกษาพบว่าปัจจัยภายใน บุคคล มีเพียงด้านการรับรู้ความสามารถในตนเองในการเลิกบุหรี่ที่สามารถทำนายพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของ นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิค อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) เมื่อนักศึกษามีการรับรู้ความสามารถในตนเองใน การเลิกบุหรี่เพิ่มขึ้นจะทำให้พฤติกรรมการสูบบุหรี่ลดลง อธิบายได้ว่า การสูบบุหรี่เป็นสิ่งที่ก่อความเครียด (stressor) ที่มีแนวโน้มจะทำให้ระบบร่างกายเสียสมดุลและมีศักยภาพพอที่จะทำให้เกิดความเจ็บป่วยขึ้น บุคคล จึงมีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการจัดการกับสิ่งที่ก่อความเครียดนั้น ซึ่งเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของตนเอง ซึ่งเกิดขึ้นเมื่อบุคคลประเมินตนเองว่ามีความสามารถเพียงพอจะตัดสินใจที่จะลงมือทำด้วยความมุ่งมั่น และเชื่อว่า ตนเองสามารถปฏิบัติสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้สำเร็จตามที่ได้ตั้งใจไว้ จึงส่งผลให้เกิดพฤติกรรมตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ของ ตนเอง ดังนั้น นักศึกษาที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลิกบุหรี่ จะมีการลงมือกระทำที่มั่นใจ และมี วิธีการปฏิบัติในการเลิกสูบบุหรี่อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมาย ส่งผลให้พฤติกรรมการสูบบุหรี่ลดลง (Neuman & Fawcett, 2011)

ผลการศึกษาครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ จิราภรณ์ จันทร์แก้ว และคณะ (Jankaew et al., 2015) ที่พบว่า นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ต่ำ มี โอกาสเสี่ยงต่อการทดลองสูบบุหรี่เป็น 2 เท่า และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุริรัตน์ เวียงกมล และคณะ (Wiangkamon et al., 2017) ซึ่งพบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองในการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่มี ความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ในระยะแรกอย่างมีนัยสำคัญ นักเรียนที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการ หลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่จะไม่มีพฤติกรรมในการสูบบุหรี่เป็น 2.5 เท่า เมื่อเทียบกับนักเรียนที่ไม่มีการรับรู้ ความสามารถของตนเองในการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่

ปัจจัยระหว่างบุคคล

ปัจจัยระหว่างบุคคล (สัมพันธภาพในครอบครัว รูปแบบการเลี้ยงดูของครอบครัว อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่ สูบบุหรี่) มีผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิค แต่การศึกษาพบว่า ปัจจัยระหว่างบุคคล มี เพียง 2 ปัจจัย คือ ด้านรูปแบบการเลี้ยงดูของครอบครัว และด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่สูบบุหรี่ที่สามารถทำนาย พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิค อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) อธิบายได้ว่า รูปแบบการ เลี้ยงดูแบบเอาใจใส่เพิ่มขึ้นจะทำให้พฤติกรรมการสูบบุหรี่ลดลง ซึ่งรูปแบบการเลี้ยงดูของสังคมไทยมีหลายรูปแบบ ได้แก่ รูปแบบการเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ รูปแบบการเลี้ยงดูแบบควบคุม รูปแบบการเลี้ยงดูแบบตามใจ และรูปแบบ เลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง รูปแบบการเลี้ยงดูจะส่งผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงในด้านต่าง ๆ แต่ครอบครัวที่ดูแลแบบเอาใจใส่ คือมีการสื่อสารให้รู้ว่รัก มีการแสดงถึงความรักห่วงใย รูปแบบของการเลี้ยงดูในกลุ่มตัวอย่างที่ผู้ปกครองมีการให้ คำปรึกษาที่ดี รับฟังความคิดเห็น และเปิดโอกาสให้เลือกทำหรือเรียนในสิ่งที่ชอบ บุคคลจะไม่มีอาการกระทำที่ ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่าง ๆ ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมของบุคคลในเชิงบวก ดังนั้นพฤติกรรมการสูบบุหรี่จึงลดลง

ผลการศึกษาครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อลิเรซ่า จาฟารี และคณะ (Jafari et al., 2022) ที่พบว่า ครอบครัวที่ขาดการพูดคุยระหว่างพ่อแม่และวัยรุ่นหญิงมีผลต่อการเพิ่มขึ้นของการสูบบุหรี่ และพ่อแม่ที่ปล่อยปะ ละเลยส่งผลต่อการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นหญิง และจากการศึกษาของ ขวัญภรณ์ วัฒนวิไล และ วันเพ็ญ รักษาปวงชน (Wattanawilai & Rakpuangchon, 2018) ที่ได้ศึกษาประเด็นการควบคุมจากครอบครัวและชุมชนพบว่า วัยรุ่นที่ เคยสูบบุหรี่แต่เลิกสูบบุหรี่เพราะกลัวพ่อแม่เสียใจ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เดือนทิพย์ เขษมโสภาส และ พิไลลักษณ์ โรจนประเสริฐ (Khasemophas & Rojanaprasert, 2015) ที่ศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลของ

รูปแบบการมีส่วนร่วมของครอบครัวเพื่อครอบครัวไทยไร้ควันบุหรี่ ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกในครอบครัวมีการรับรู้ความสามารถในการช่วยเลิกบุหรี่และมีพฤติกรรมการช่วยเลิกบุหรี่สูงกว่าก่อนใช้รูปแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้สูบบุหรี่มีระดับการเสพติดนิโคตินลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่สูบบุหรี่เพิ่มขึ้นจะทำให้พฤติกรรมการสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น ในช่วงวัยรุ่นกลุ่มเพื่อนจะมีอิทธิพลต่อการกระทำของบุคคล มีการใช้เวลากับเพื่อนมากขึ้น ต้องการการเข้าร่วมและเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อนถึงแม้ว่าการเข้าร่วมนั้นจะเป็นกิจกรรมในเชิงลบก็ตาม การมีสัมพันธภาพในกลุ่มเพื่อนทำให้มีโอกาสพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องที่สนใจรวมทั้งเรื่องการใช้สิ่งเสพติดต่าง ๆ ด้วย ดังนั้น เมื่ออยู่ในกลุ่มเพื่อนที่มีการสูบบุหรี่จึงทำให้บุคคลมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่เหมือนกับบุคคลอื่น ๆ ในกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อวรรณ วรอรุณ และคณะ (Voraaroon et al., 2017) ประกายทิพย์ พิชัย และ จุฑารัตน์ รุ่งจารี (Pichai & Rungchamrus, 2015) ที่พบว่า กลุ่มเพื่อนจะมีอิทธิพลมากต่อการสูบบุหรี่ของวัยรุ่น และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จิราภรณ์ จันทร์แก้ว และคณะ (Jankaew et al., 2015) ที่พบว่า นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่เคยถูกเพื่อนชักชวนให้สูบบุหรี่มีโอกาสเสี่ยงต่อการทดลองสูบบุหรี่มากเป็น 8 เท่า

สัมพันธภาพในครอบครัว สามารถทำนายพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิค อย่างไม่มีนัยสำคัญ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาเทคนิคส่วนใหญ่เป็นวัยรุ่น เป็นวัยที่เพื่อนเป็นปัจจัยสำคัญและมีอิทธิพลมาก เมื่อเพื่อนชักชวนสูบบุหรี่ บางคนมีความเชื่อว่าถ้าไม่สูบบุหรี่เพื่อนจะไม่ยอมรับเข้ากลุ่ม ถึงแม้ครอบครัวจะมีสัมพันธภาพที่ดี วัยรุ่นยังอยากเป็นที่ยอมรับของเพื่อน เพื่อนจึงอาจเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการสูบบุหรี่ของนักศึกษาเทคนิค ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ จรุงรักษ์ ยี่ภู และคณะ (Yeepoo et al., 2018) ที่พบว่า ปัจจัยทางสังคม คือ สัมพันธภาพในครอบครัวส่งผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่มากที่สุด

ปัจจัยภายนอกบุคคล

ปัจจัยภายนอกบุคคล (รูปแบบสื่อการโฆษณา ค่านิยมของสังคมเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ การรณรงค์ต่อต้านการสูบบุหรี่ การให้ความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ของสถานศึกษา) มีผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิค แต่การศึกษาพบว่า ปัจจัยภายนอกบุคคล มีเพียง 2 ปัจจัย คือ ค่านิยมของสังคมเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ และการรณรงค์ต่อต้านการสูบบุหรี่ที่มีผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิค อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) อธิบายได้ว่า ค่านิยมของสังคมเกี่ยวกับการสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น จะทำให้พฤติกรรมการสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น นั่นคือ ค่านิยมของสังคมเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของบุคคล ค่านิยมการสูบบุหรี่ของผู้ชายในสังคมไทยเป็นเรื่องที่ยอมรับได้ รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงทางสังคมสมัยใหม่การสูบบุหรี่ในผู้หญิงเป็นเรื่องที่ยอมรับได้เช่นเดียวกัน การสูบบุหรี่เป็นพฤติกรรมปกติที่พบเห็นได้ในสังคม และเมื่อวัยรุ่นได้รับการชักชวนให้สูบบุหรี่จึงไม่เห็นว่าเป็นสิ่งที่ผิดที่จะลองสูบบุหรี่ ดังนั้นจึงส่งผลทำให้พฤติกรรมการสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับผลการศึกษาของ จุรีย์ อุสาหะ และคณะ (Usaha et al., 2015) ที่พบว่า การรับรู้ค่านิยมทางบวกต่อผู้ที่มีชื่อเสียงหรือประสบความสำเร็จที่สูบบุหรี่เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เพิ่มความเสี่ยงสูงในการสูบบุหรี่ ดังนั้นปัจจัยภายนอกบุคคลโดยเฉพาะค่านิยมของสังคมที่มีต่อการสูบบุหรี่ของผู้ใหญ่และผู้ที่มีชื่อเสียงหรือประสบความสำเร็จ ว่าเป็นภาพลักษณ์ทางบวก ส่งผลให้เกิดเป็นแรงจูงใจในการเริ่มสูบบุหรี่และมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นมากขึ้น

ด้านการรณรงค์ต่อต้านการสูบบุหรี่เพิ่มขึ้นแต่กลับทำให้พฤติกรรมการสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น ช่องทางการรณรงค์อาจไม่เหมาะสมกับยุคสมัยที่เปลี่ยนไป การรณรงค์เดิมที่เคยใช้อาจไม่ทันผู้ค้าผลิตภัณฑ์ยาสูบที่ใช้สื่อออนไลน์แทบทุกประเภท โดยเฉพาะสื่อประเภท social media ในการโฆษณาผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับบุหรี่ จากการวิจัยของ ศรีรัช ลอยสมุทร (Loysamut, 2019) เรื่องการศึกษาผลิตภัณฑ์ยาสูบรูปแบบใหม่ในสังคมเครือข่าย social media พบว่าผู้ค้าผลิตภัณฑ์ยาสูบอิเล็กทรอนิกส์ใช้สื่อออนไลน์แทบทุกประเภท โดยสื่อประเภท social media ที่ถูกใช้มากที่สุด เช่น Facebook, Line, Instagram, Twitter และ Website ซึ่งเป็นผลให้เยาวชนสามารถเข้าถึงบุหรี่และซื้อบุหรี่ได้ง่ายมากขึ้น

นอกจากนี้ผลิตภัณฑ์ของบุหรี่ยังมีการผลิตมาในรูปแบบที่แปลกใหม่ทั้งรูป รส และกลิ่น ชวนให้ทดลอง เพราะเป็นสิ่งที่ท้าทายให้นักศึกษาเทคนิคซึ่งส่วนใหญ่เป็นวัยรุ่นยังคงมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่และเลิกไม่ได้เพราะอยากลองผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ออกมาตลอดเวลา ทำให้การรณรงค์การไม่สูบบุหรี่ไม่เป็นผล ถึงแม้จะมีการรณรงค์เกี่ยวกับโทษหรือการเลิกบุหรี่มากขึ้น แต่การเข้าถึงผลิตภัณฑ์ของบุหรี่ยังเข้าถึงได้ง่าย จึงส่งผลให้พฤติกรรมการสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์ศักดิ์ อ้นมอย และคณะ (Onmoy et al., 2022) ที่ผลการศึกษาพบว่า การเห็นสื่อโฆษณาบุหรี่ไฟฟ้าสามารถรวมทำนายพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของเยาวชนได้ เยาวชนที่พบเห็นสื่อโฆษณาบุหรี่ไฟฟ้ามีโอกาสสูบบุหรี่ไฟฟ้ามากกว่าเยาวชนที่ไม่เคยพบเห็น ในทางตรงกันข้าม การรณรงค์อาจไม่ทันสมัย อัศวศิริ ลาปีเอ และคณะ (Lapi-e et al., 2017) ได้ทำการศึกษาระียบเทียบอิทธิพลของสื่อ ประกอบด้วย สติกเกอร์ ป้ายพลาสติก และสปอตเสียงตามสายที่มีต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษาในระดับอาชีวศึกษาพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า การรณรงค์การรับรู้เกี่ยวกับพิษภัยของบุหรี่ยังและอิทธิพลจากกระบวนการสื่อสารเกี่ยวกับการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ด้วยป้ายพลาสติกมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ในขณะที่การรณรงค์โดยใช้สติกเกอร์มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด

นอกจากนี้ยังพบว่า การได้รับสื่อเกี่ยวกับการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่จากสติกเกอร์ ป้ายพลาสติกและสปอตเสียงตามสาย ส่งผลให้เยาวชนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สูบบุหรี่เลิกสูบบุหรี่ เพียงแค่ร้อยละ 5.37 ซึ่งสะท้อนว่า เทคนิคการรณรงค์แบบเดิมอาจไม่ได้มีอิทธิพลในการจูงใจให้เลิกบุหรี่ได้อีกต่อไป ดังนั้นการรณรงค์ให้เลิกสูบบุหรี่ควรมีการปรับเปลี่ยนเทคนิคและวิธีการให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย สถานศึกษาควรปรับรูปแบบการรณรงค์โดยสร้างสื่อที่สามารถสื่อสารได้ตรงกับจุดมุ่งหมาย สื่อที่มีความน่าสนใจและเข้าถึงได้ง่าย สถาบันควรสร้างช่องทางในการเผยแพร่หรือประชาสัมพันธ์ความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ยาพิษและพิษภัยจากการสูบบุหรี่ผ่านสื่อต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องและเหมาะสมตามบริบทของแต่ละสถาบัน

โดยสรุป กรอบแนวคิดทฤษฎีระบบของนิวแมนทำให้ทราบถึงปัจจัยทั้ง 3 ด้านที่เป็นสิ่งก่อความเครียดจนนำไปสู่พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษาเทคนิค ทั้งด้านการรับรู้ความสามารถในตนเองในการเลิกบุหรี่ รูปแบบการเลี้ยงดูของครอบครัว ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่สูบบุหรี่ ค่านิยมของสังคมเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ และการรณรงค์ต่อต้านการสูบบุหรี่ ทั้งหมดนี้มีผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ในนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคได้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการพยาบาล ควรนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดโปรแกรมอบรมให้ความรู้กับนักศึกษาเทคนิค เพื่อป้องกันการสูบบุหรี่หน้าใหม่ หรือการเลิกสูบบุหรี่ในนักศึกษาที่สูบบุหรี่อยู่แล้ว
2. ด้านสถาบันการศึกษา ควรนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับรูปแบบการรณรงค์การเลิกสูบบุหรี่ที่มีประสิทธิภาพที่เหมาะสมกับยุคสมัย ปรับเปลี่ยนช่องทางการรณรงค์ เพื่อให้เกิดการเลิกสูบบุหรี่หรือไม่ทดลองสูบบุหรี่ได้จริงในนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิค โดยเฉพาะด้านค่านิยมของสังคมเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ที่เปลี่ยนแปลงไป และการเข้าถึงสื่อต่าง ๆ ที่ง่ายต่อการถูกชักชวนให้สูบบุหรี่

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลิกสูบบุหรี่โดยใช้โมเดลด้านสิ่งแวดล้อมให้ครบโดยเฉพาะปัจจัยภายในบุคคลให้ครบทั้ง 5 องค์ประกอบตามกรอบทฤษฎีระบบของนิวแมน
2. ควรพัฒนาโปรแกรมเพื่อส่งเสริมการเลิกสูบบุหรี่ในนักศึกษาเทคนิค หรือเยาวชนกลุ่มอื่น เพื่อส่งเสริมแนวป้องกันยืดหยุ่นตามทฤษฎีระบบของนิวแมน

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) มหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย-แปซิฟิก คณะพยาบาลศาสตร์มีชั้น ที่อนุมัติทุนในการวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบคุณวิทยาลัยเทคนิคที่อนุญาตให้เก็บข้อมูล และขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่านที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือ

References

- Jafari, A., Mahdizadeh, M., Peyman, N., Gholian-Aval, M., & Tehrani, H. (2022). Exploration the role of social, cultural and environmental factors in tendency of female adolescents to smoking based on the qualitative content analysis. *BMC Women's Health*, 22(38), 1-8. <https://doi.org/10.1186/s12905-022-01617-0>
- Jankaew, J., Homsin, P., & Srisuriyawet, R. (2015). Factors related to smoking initiation among male students in lower secondary schools, Pathum Tani. *Journal of Nursing Science Chulalongkorn University*, 27(2), 99-108. (in Thai)
- Junnual, N., & Wilasri, S. (2017). The application of self-efficacy theory in achieving smoking behavior change among police officers at Chaiphum police station. *The Journal of Baromrajonani College of Nursing, Nakhonratchasima*, 23(1), 44-58. (in Thai)
- Kason, N., Sanehanurak, P., Janwarapot, W., Tabtim, W., & Deemek, P. (2017, December 22). *Knowledge and smoking behavior of male student Kamphaeng Phet Technical College*. [the 4th Kamphaeng Phet Rajabhat University National Conference], Research Institute, Kamphaeng Phet University. (in Thai)
- Kantawang, S. (2008). *The Neuman systems model: Application in nursing practice*. Faculty of Nursing, Chiang Mai University. (in Thai)
- Khasemophas, D., & Rojanaprasert, P. (2015). Effects of family participation model for smoking cessation in Thai family. *Thai Journal of Cardio-Thoracic Nursing*, 26(2), 81-93. (in Thai)
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610. <https://psycnet.apa.org/record/1971-03263-001>
- Lapi-e, A., Saksung, A., Tumsuwan, P., Nunkliang, S., Yunu, H., & Chaichana, S. (2017). Relation of perception and the influence of media affect to behavior modification change smoking of youth at vocational level in the three Southernmost provinces. *Public Health & Health Laws Journal*, 3(3), 322-341. (in Thai)
- Leeviroj, P., Ngowtrakul, B., & Koolkaew, D. (2019). Factors affecting smoking behavior of out-of school adolescents and the effectiveness of development program of cognitive behavior therapy to reducing smoking behavior. *University of the Thai Chamber of Commerce Journal Humanities and Social Sciences*, 37(4), 75-91. (in Thai)
- Loysamut, S. (2019). Tobacco business marketing strategies: New tobacco products & social media. *TRC Research Update*, 11(1), 10-14. (in Thai)

- National Statistical Office Ministry of Digital Economy and Society. (2021). *The 2021 health behavior of population survey*. Statistical Forecasting Division, National Statistical Office. (in Thai)
- Neuman, B., & Fawcett, J. (2011). *The Neuman systems model* (5th ed.). Pearson.
- Onmoy, P., Buarueang, A., Paponngam, C., Janrangrueang, T., Laonoi, N., & Boonrawd, A. (2022). Factors associated with electronic cigarette smoking behaviors of adolescents in Uttaradit Province, Thailand. *Journal of Health Science*, 31(2), 197-205. (in Thai)
- Pichai, P., & Rungchamrus, J. (2015). Alternative approaches to development of a program for smoking cessation among adolescent. *Journal of Humanities and Social Sciences Thonburi University*, 9(19), 158-169. (in Thai)
- Ruanphet, K. (2021). *Factors related to electric smoking among male vocational students in Buriram Province*. [Unpublished master's thesis]. Burapha University.
- Sanedhanavajara, P. (2019). *Smoking behavior of students of Eastern College of Technology (E. TECH)*. [Unpublished master's thesis]. Burapha University.
- Seehawong, S., & Deedoangpan, S. (2017). The correlated between parenting styles and risk behaviors in adolescents. *Journal of Science and Technology Ubon Ratchathani University*, 19(3), 164-172. (in Thai)
- Srisaeng, P. (2014). *Theories and concepts related to nursing*. KKUPrinting House.
- Tobacco Control Research and knowledge Management Center (TRC). (2021). Quit smoking. *TRC Research Update*, 13(2), 1-43. (in Thai)
- Trakunkarn, K., & Siripoekaew, W. (2021). Design of campaign for smoking free areas in the Roi Et Rajabhat University. *Mahasarakham Hospital Journal*, 18(3), 15-25. (in Thai)
- Usaha, J., Gunvihok, T., Julasereekul, S., & Haruhanpong, V. (2015). Meta synthesis of preventive factors for cigarette smoking among Thai youths. *Disease Control Journal*, 41(4), 271-284. (in Thai)
- Voraaroon, O., Khajornchaikul, P., Prutipinyo, C., Taechaboonsermsak, P., & Pitikultang, S. (2017). Factors related to smoking self-control among lower secondary school students, Suphanburi Province. *The Public Health Journal of Burapha University*, 12(2), 75-85. (in Thai)
- Wattanawilai, C., & Rakpuangchon, W. (2018). Smoking motivation and non-smoking intention among boy students with a smoking family member. *The Journal of Faculty of Nursing, Burapha University*, 26(1), 20-28. (in Thai)
- Wiangkamon, S., Homsin, P., & Srisuriyawet, R. (2017). Life assets and factors related to early smoking stage among male upper primary school students, Kalasin Province. *Journal of Public Health Nursing*, 31(29), 91-108. (in Thai)
- World Health Organization. (2021). *WHO report on the global tobacco epidemic 2021: Addressing new and emerging products*.
<https://www.who.int/publications/i/item/9789240032095>

- Yeepoo, C., Kongthong, U., & Sriherun, B. (2018). The development of a learning activity model for reducing and stop smoking behavior of drug addiction for children and adolescent patients. *Valaya Alongkorn Review (Humanities and Social Science)*, 8(1), 131-146. (in Thai)
- Yeunyow, T., Soamun, N., & Duangsomsa, N. (2020). Health status, attitudes towards, smoking, and smoking behavior among client's outpatient department of community hospital in the lower Northeastern part of Thailand. *Medical Journal of Srisaket Surin Burirum Hospitals*, 35(2), 359-372. (in Thai)